

8

Seguretat i salut en la utilització d'equips de protecció individual

exemplar gratuït

Aquest full informatiu recull les disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a la utilització pels treballadors d'equips de protecció individual, segons el Reial decret 773/1997, de 30 de maig, i les condicions per a la seva comercialització i lliure circulació intracomunitària, segons els RD 1407/1992, de 20 de novembre, i RD 159/1995, de 3 de febrer.

Mitjançant el RD 773/1997 es procedeix a la transposició al dret espanyol del contingut de la Directiva 89/656/CEE, de 30 de novembre, que estableix les disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització pels treballadors d'equips de protecció individual.

Existeix una guia tècnica sobre equips de protecció individual publicada per l'"Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo".

Objecte

La Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de riscos laborals, determina el cos bàsic de garanties i responsabilitats precis, per establir un adequat nivell de protecció de la salut davant dels riscos derivats de les condicions de treball. Entre les normes que desenvolupen els aspectes tècnics de les mesures preventives, es troba la destinada a garantir la utilització pels treballadors d'equips de protecció individual (EPI) que els protegeixin d'aquells riscos per a la salut o la seva seguretat, que no puguin evitar-se o limitar-se suficientment mitjançant la utilització de mètodes de protecció col·lectiva o l'adopció de mesures d'organització del treball.

Definició d'equip de protecció individual

És qualsevol equip destinat a ser dut o subjectat pel treballador, perquè el protegeixi d'un o diversos riscos que puguin amenaçar-ne la seguretat o la salut, així com qualsevol complement o accessori destinat a tal fi.

Queden exclosos de la definició, entre d'altres, els següents equips:

- Roba de treball i uniformes no destinats a protegir la salut.
- Equips dels serveis de socors i salvament.
- EPI dels militars i forces de seguretat.
- EPI dels mitjans de transport per carretera.
- Material d'esport, autodefensa o de dissuació.
- Aparells portàtils de detecció i senyalització de riscos.

Obligacions de l'empresari

Haurà d'estudiar les possibilitats d'adoptar mètodes, mesures i/o procediments d'organització del treball i/o implantar mètodes de protecció col·lectiva, per evitar riscos o limitar-los suficientment, o aminorar els seus efectes sobre els treballadors.

Per als llocs de treball on s'hagi de recórrer a la protecció individual, caldrà precisar els riscos a cobrir, les parts del cos a protegir i els tipus d'EPI necessaris que s'han d'utilitzar, comparant-los posteriorment amb les característiques dels equips disponibles al mercat.

Els EPI es subministraran gratuïtament als treballadors, seran d'ús personal i es vetllarà pel seu correcte ús i manteniment.

El temps d'utilització d'un EPI es determinarà en funció de:

- La gravetat del risc.
- El temps i la freqüència d'exposició al risc.
- Les condicions del lloc de treball.
- Les prestacions de l'EPI.
- Els riscos addicionals derivats de la utilització de l'equip.

Obligacions i drets dels treballadors

Per la seva part els treballadors i/o els seus representants, a més a més de rebre la informació i la formació, de ser consultats i de participar, rebran instruccions i ensinistrament per a la correcta utilització dels EPI i sobre els riscos que aquests cobreixen.

Els EPI s'utilitzaran i cuidaran correctament, informant immediatament sobre qualsevol defecte, anomalia o dany sofert per l'equip que pugui originar una pèrdua de la seva eficàcia protectora.

Comercialització i lliure circulació intracomunitària dels EPI

Els EPI es classifiquen en alguna de les 3 categories següents:

CATEGORIA I

EPI de disseny senzill, de protecció contra riscos mínims.

Pertanyen a aquesta categoria els EPI següents:

- Les agressions mecàniques d'efectes superficials (guants de jardineria, didals, etc.).
- Els productes de manteniment poc nocius als efectes dels quals siguin fàcilment reversibles (guants de protecció contra solucions detergents diluïdes, etc.).
- Els riscos durant tasques de manipulació de peces calentes que no exposin l'usuari a temperatures superiors als 50° C, ni a xocs perillosos (guants, davantals d'ús professional, etc.).
- Els agents atmosfèrics que no siguin ni excepcionals ni extrems (gorres, robes de temporada, sabates i botes, etc.).
- Les petites topades i vibracions que no afectin les parts vitals del cos i que no puguin provocar lesions irreversibles (cascos lleugers de protecció dels cabells, guants, calçat lleuger, etc.).
- La radiació solar (ulleres de sol).

CATEGORIA II

EPI que no reuneixen les condicions de les categories I i III, de protecció contra riscos greus.

CATEGORIA III

EPI de disseny complex, de protecció contra riscos molt greus i irreversibles o mortals.

Pertanyen a aquesta categoria els EPI següents:

- Els equips de protecció respiratòria filtrants que protegeixin contra els aerosols sòlids i líquids o contra els gasos irritants, perillosos, tòxics o radiotòxics.
- Els equips de protecció respiratòria completament aïllats de l'atmosfera, inclosos els destinats a la immersió.
- Els EPI que només ofereixin una protecció limitada en el temps contra les agressions químiques o contra les radiacions ionitzants.
- Els equips d'intervenció en ambients càlids, els efectes dels quals siguin comparables als d'una temperatura ambient $> 100^{\circ}\text{C}$, amb o sense radiació d'infrarojos, flames o grans projeccions de materials en fusió.
- Els equips d'intervenció en ambients freds, els efectes dels quals siguin comparables als d'una temperatura ambiental $< -50^{\circ}\text{C}$.
- Els EPI destinats a protegir contra les caigudes d'alçada.
- Els EPI destinats a protegir contra els riscos elèctrics, per als treballs realitzats sota tensions perilloses o els que s'utilitzin com aïllants d'alta tensió.

El projectista i/o fabricant abans de comercialitzar un model d'EPI, haurà de reunir la documentació tècnica indicada, elaborarà la declaració de conformitat corresponent i posarà en cada EPI o, per defecte, a l'embalatge, la marca CE.

Si es tracta d'un EPI de les categories II i III es requerirà, abans de ser comercialitzat, la superació d'un examen CE de tipus per part del fabricant.

A més a més, per a la fabricació dels de categoria III caldrà adoptar els sistemes A o B de garantia de qualitat CE:

A - garantia de qualitat CE del producte final.

B - garantia de qualitat CE de la producció amb vigilància.

A partir del 30 de juny de 1995, data prorrogada per l'ordre de 16 de maig de 1994, van deixar de ser vàlides les especificacions contemplades a les normes tècniques reglamentàries per als EPI de categories II i III, havent-se de disposar d'EPI amb marcatge CE.

Marcatge CE

(categories I i II)

XXXXX

(categoria III)

(Núm. distintiu organisme de control)

**Relació entre
els equips de
protecció
individual i
els riscos que
han de cobrir**

PROTECTORS	RISC A PROTEGIR
<p><u>PROTECTORS DEL CAP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Casc de seguretat. - Casc de protecció contra topades i impactes. - Peces de vestir de protecció per al cap (casquets, gorres, barrets de teixit, de teixit recobert, etc.). - Casc per a usos especials (foc, productes químics). 	<ul style="list-style-type: none"> - Accions mecàniques. - Accions elèctriques. - Accions tèrmiques. - Manca de visibilitat.
<p><u>PROTECTORS DE L'OÏDA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Protectors auditius tipus "taps". - Protectors auditius tipus d'un sol ús o reutilitzables. - Protectors auditius tipus "orelles", amb arnès de cap, sota la barbata o el clatell. - Casc antisoroll. - Protectors auditius acoblables als cascos de protecció per a la indústria. - Protectors auditius dependents del nivell. - Protectors auditius amb aparells d'intercomunicació. 	<ul style="list-style-type: none"> - Acció del soroll. - Accions tèrmiques.
<p><u>PROTECTORS DELS ULLS I DE LA CARA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ulleres de muntura "universal". - Ulleres de muntura "integral" (uni o biocular). - Ulleres de muntura "còncava". - Pantalles facials. - Pantalles per a soldadura (de mà, de cap, acoblables a casc de protecció per a la indústria). 	<ul style="list-style-type: none"> - Accions generals no específiques. - Accions mecàniques. - Accions tèrmiques/mecàniques. - Accions del fred. - Acció química. - Accions de les radiacions.
<p><u>PROTECCIÓ DE LES VIES RESPIRATÒRIES</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Equips filtrants de partícules (molestes, nocives, tòxiques o radioactives). - Equips filtrants de gasos i de vapors. - Equips filtrants mixtos. - Equips aïllants d'aire lliure. - Equips aïllants amb subministrament d'aire. - Equips respiratoris amb casc o pantalla per a soldadura. - Equips respiratoris amb màscara amovible per a soldadura. - Equips de submarinisme. 	<ul style="list-style-type: none"> - Accions de substàncies perilloses contingudes a l'aire respirable. - Manca d'oxigen a l'aire respirable.
<p><u>PROTECTORS DE MANS I BRAÇOS</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Guants contra les agressions mecàniques (perforacions, talls i vibracions). - Guants contra les agressions químiques. - Guants contra les agressions d'origen elèctric. - Guants contra les agressions d'origen tèrmic. - Manyoples. - Mànegues i maneguins. - Cremes de protecció i pomades. 	<ul style="list-style-type: none"> - Accions generals. - Accions mecàniques. - Accions tèrmiques. - Accions elèctriques. - Accions químiques. - Accions de les vibracions. - Contaminació.
<p><u>PROTECTORS DE PEUS I CAMES</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Calçat de seguretat. - Calçat de protecció. - Calçat de treball. - Calçat i sobrecalçat de protecció contra la calor. - Calçat i sobrecalçat de protecció contra el fred. - Calçat de protecció contra l'electricitat. - Calçat de protecció contra les serres mecàniques. - Protectors amovibles de l'empenya. - Polaines. - Soles amovibles (antitèrmiques, antiperforació o antitranspiració). - Genolleres. 	<ul style="list-style-type: none"> - Accions mecàniques. - Accions elèctriques. - Accions tèrmiques. - Accions químiques.

<p><u>PROTECTORS DEL TRONC I L'ABDOMEN</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Armilles, jaquetes i mandils de protecció contra les agressions mecàniques (perforacions, talls i projeccions de metall en fusió). - Armilles jaquetes i mandils de protecció contra les agressions químiques. - Armilles de salvament. - Armilles termògenes. - Mandils de protecció contra els raigs X. - Cinturons de subjecció del tronc. - Faixes i cinturons antivibracions. 	<ul style="list-style-type: none"> - Accions generals. - Accions mecàniques. - Accions tèrmiques. - Accions químiques. - Accions de les radiacions. - Accions de les vibracions. - Ofegament.
<p><u>PROTECCIÓ TOTAL DEL COS</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Roba de protecció. - Roba de protecció contra les agressions mecàniques (perforacions i talls). - Roba de protecció contra les agressions químiques. - Roba de protecció contra les projeccions de metalls en fusió i les radiacions infraroges. - Roba de protecció contra fonts de calor intensa o estrès tèrmic. - Roba de protecció contra les baixes temperatures. - Roba de protecció contra la contaminació radioactiva. - Roba antipols. - Roba antigàs. - Roba i accessoris (braçals i guants) de senyalització (retroreflectants i fluorescents). 	<ul style="list-style-type: none"> - Accions generals. - Accions mecàniques. - Accions tèrmiques. - Accions d'electricitat. - Accions químiques. - Accions de la humitat. - Manca de visibilitat. - Contaminació
<p><u>PROTECCIÓ CONTRA LES CAIGUDES</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Equips de protecció contra les caigudes d'altura. - Dispositius anticaigudes lliscants. - Cinturons de subjecció. - Arnesos. - Dispositius anticaigudes amb amortidor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Caigudes d'altura. - Pèrdua de l'equilibri.

Data d'actualització d'aquest full: març de 2003.

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball i Indústria

Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball

http://www.gencat.net/treballiindustria/relacions_laborals/seguretatisalut

**Centres de Seguretat i Condicions de Salut
en el Treball:**

Barcelona

Pl. Eusebi Güell, 4-5
08034 Barcelona
Tel. 93 205 50 01

Lleida

Polígon Industrial "El Segre"
C/ Empresari Josep Segura
i Farré P.728-B
25071 Lleida
Tel. 973 20 04 00

Girona

Av. de Montilivi, 118
17003 Girona
Tel. 972 20 82 16

Tarragona

Polígon Camp Clar
C/ Riu Siurana, 29 B
43006 Tarragona
Tel. 977 54 14 55